

Viðtalspættir vegna mats á hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra í greiðslustofnunum

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands (Fjármálaeftirlitið) metur hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra greiðslustofnana í samræmi við ákvæði laga nr. 120/2011, um greiðsluþjónustu og ákvæði laga nr. 161/2002, um fjármála-fyrirtæki, sbr. 1. mgr. 20. gr. laga nr. 120/2011. Viðmiðunarreglur EBA-ESMA/GL2017/12, um mat á hæfi stjórnarmanna, framkvæmdastjóra og lykilstarfsmanna, útlista nánar kröfu um þekkingu, hæfni og reynslu sem aðilar eiga að búa yfir. Stjórn ber sameiginlega ábyrgð á starfsemi greiðslustofnunar. Það er hins vegar mikilvægt að stjórnarmenn séu sjálfstæðir í hugsun og hafi hæfni til að meta, gagnrýna og hafa eftirlit með ákvarðanatöku í daglegri starfsemi greiðslustofnunar. Í viðmiðunarreglum EBA/GL/2017/11, um stjórnarhætti, er nánar kveðið á um hlutverk, ábyrgð og skyldur stjórnarmanna og framkvæmdastjóra og er gagnlegt að hafa þau tilmæli til hliðsjónar til frekari glöggvunar á hlutverki framkvæmdastjóra og stjórnar.

Í viðtali kannar Fjármálaeftirlitið þekkingu, skilning og viðhorf stjórnarmanna varðandi helstu efni sem tengjast hlutverki þeirra og ábyrgð og byggir mat sitt m.a. á upplýsingum sem þar koma fram.

Til glöggvunar á umfangi viðtals þá eru hér að neðan talin upp þau efnisatriði sem koma til með að mynda ramma viðtalsins, þó ekki sé um tæmandi viðtalspætti að ræða. Neðst í skjali þessu má svo finna viðauka með leslista og ítarefni sem unnt er að styðjast við, við undirbúning viðtalsins.

I. Dæmi um viðtalsþætti vegna mats á hæfi stjórnarmanna í greiðslustofnunum

1. Fjármáلامarkaður

- Helstu réttarheimildir sem gilda um starfsemi greiðslustofnana
- Sérstaða greiðslustofnana
- Þekking á starfsemi þess félags sem viðtal snýr að
- Viðskiptalíkan
- Helstu áhættur í starfsemi greiðslustofnana
- Varðveisla fjármuna
- Áhrif alþjóðareglna og alþjóðlegs samstarfs á starfsemi greiðslustofnana
- Hlutverk, ábyrgð og starfsemi Fjármálaeftirlitsins

2. Stjórn, stjórnarhættir og ábyrgð stjórnar

- Stjórnskipulag greiðslustofnunar
- Hæfisskilyrði stjórnarmanna greiðslustofnana
- Hlutverk og ábyrgð stjórnarmanns
- Helstu verkefni og skyldur stjórnar greiðslustofnana
- Starfsreglur stjórnar
- Helstu stefnur í starfsemi greiðslustofnunar

3. Innra eftirliti

- Innra eftirlit greiðslustofnana
- Hlutverk stjórnar í fyrirtækja- og áhættumenningu
- Þrjár varnarlínur innra eftirlits
- Hlutverk og ábyrgð innri endurskoðunar
- Hlutverk stjórnar í áhættustýringu
- Hlutverk og ábyrgð starfssviðs áhættustýringar

4. Reikningsskil og endurskoðun

- Rammi fyrir gerð og framsetningu reikningsskila
- Lög og reglur sem tengjast ársreikningum greiðslustofnana
- Helstu alþjóðlegir reikningsskilastaðlar sem tengjast reikningsskilum greiðslustofnana
- Ábyrgð og eftirlit með reikningsskilum og endurskoðun
- Hlutverk ytri endurskoðanda

5. Sjálfstæði, dómgreind og viðhorf

- Sjálfstæði stjórnarmanna
- Óhæði
- Sjálfstæði í hugsun
- Ákvörðunartaka
- Háttsemi og heilindi
- Hagsmunaárekstrar
- Hagsmunatengsl og vanhæfi
- Hæfni til að gegna starfi stjórnarmanns
- Samfélagsleg ábyrgð og umboðsskylda

II. Dæmi um viðtalsþætti vegna mats á hæfi framkvæmdastjóra í greiðslustofnunum

1. Fjármálamarkaður

- Helstu réttarheimildir sem gilda um starfsemi greiðslustofnana
- Sérstaða greiðslustofnana
- Þekking á starfsemi þess félags sem viðtal snýr að
- Viðskiptalíkan
- Helstu áhættur í starfsemi greiðslustofnana
- Varðveisla fjármuna
- Áhrif alþjóðareglna og alþjóðlegs samstarfs á starfsemi greiðslustofnana
- Hlutverk, ábyrgð og starfsemi Fjármálaeftirlitsins

2. Stjórn, stjórnarhættir og ábyrgð stjórnar

- Stjórnskipulag greiðslustofnunar
- Hæfisskilyrði stjórnarmanna og framkvæmdastjóra greiðslustofnana
- Hlutverk og ábyrgð stjórnarmanna
- Hlutverk og ábyrgð framkvæmdastjóra
- Helstu verkefni og skyldur framkvæmdastjóra
- Helstu stefnur í starfsemi greiðslustofnunar

3. Innra eftirliti

- Innra eftirlit greiðslustofnana
- Hlutverk framkvæmdastjóra í fyrirtækja- og áhættumeningu
- Þrjár varnarlínur innra eftirlits
- Hlutverk og ábyrgð innri endurskoðunar
- Hlutverk og ábyrgð áhættustýringar

4. Reikningsskil og endurskoðun

- Rammi fyrir gerð og framsetningu reikningsskila
- Lög og reglur sem tengjast ársreikningum greiðslustofnana
- Helstu alþjóðlegir reikningsskilastaðlar sem tengjast reikningsskilum greiðslustofnana
- Ábyrgð og eftirlit með reikningsskilum og endurskoðun
- Hlutverk ytri endurskoðanda

5. Sjálfstæði, dómgreind og viðhorf

- Háttsemi og heilindi
- Hagsmunaárekstrar
- Hagsmunatengsl og vanhæfi
- Hæfni til að gegna starfi framkvæmdastjóra
- Samfélagsleg ábyrgð

VIÐAUKI I

Leslisti

- Lög nr. 138/1994, um einkahlutafélög
- Lög nr. 2/1995, um hlutafélög
- Lög nr. 87/1998, um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi
- Lög nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki, eftir því sem við á.
 - Reglur nr. 532/2003, um endurskoðun fjármálafyrirtækja
 - Reglur nr. 834/2003, um reikningsskil lánastofnana
 - Reglur nr. 150/2017, um framkvæmd hæfismats framkvæmdastjóra og stjórnarmanna fjármálafyrirtækja
- Lög nr. 3/2006, um ársreikninga
 - Viðeigandi alþjóðlegir reikningsskilastaðlar
- Lög nr. 120/2011, um greiðsluþjónustu
 - Reglur nr. 88/2020, um tryggilega varðveislu fjármuna sem greiðslustofnun móttækur
- Lög nr. 140/2018, um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka
 - Reglugerð nr. 745/2019, um áreiðanleikakönnun vegna aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka
- Viðmiðunarreglur ESMA/GL2017/12 um mat á hæfi stjórnar, framkvæmdastjóra og lykilstarfsmanna fjármálafyrirtækja
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 6/2014, um útvistun hjá eftirlitsskyldum aðilum
- Leiðbeinandi tilmæli vegna áhættu við rekstur upplýsingakerfa eftirlitsskyldra aðila nr. 1/2019

Ítarefni

- Stjórnsýslulög nr. 37/1993
- Lög nr. 87/1998, um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi
 - Reglugerð nr. 562/2001, um samráðsnefnd eftirlitsskyldra aðila
 - Reglugerð nr. 397/2010, um beitingu dagsekta og févítis í opinberu eftirliti með fjármálastarfsemi
 - Reglur nr. 326/2019, um heimild Fjármálaeftirlitsins til að ljúka máli með sátt
- Lög nr. 99/1999, um greiðslu kostnaðar við opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi
 - Gjaldskrá Seðlabanka Íslands vegna sértækra aðgerða Fjármálaeftirlitsins nr. 321/2020
- Lög nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki
 - Reglur nr. 507/2017, um tæknilega staðla vegna eiginfjárgrunns
 - Reglur nr. 1001/2018, um eðlilega og heilbrigða viðskiptahætti fjármálafyrirtækja, greiðslustofnana og rafeyrisfyrirtækja
- Lög nr. 78/2014, um greiðslur yfir landamæri í evrum
- Lög nr. 24/2017, um evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði
- Lög nr. 61/2017, um viðbótareftirlit með fjármálasamsteypum
- Lög nr. 140/2018, um aðgerðir gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka
 - Reglugerð nr. 811/2008, um einstaklinga í áhættuhópi vegna stjórn mála legra tengsla með tilliti til aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka
 - Reglugerð nr. 175/2016, um meðhöndlun tilkynningar um ætlað peningabætti eða fjármögnun hryðjuverka
 - Reglugerð nr. 70/2019, um upplýsingar sem fylgja skulu við millifærslu fjármuna vegna aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka
 - Reglugerð nr. 545/2019, um áhættumat vegna peningabættis og fjármögnunar hryðjuverka
 - Reglugerð nr. 105/2020, um áhættusöm þriðju lönd vegna aðgerða gegn peningabætti og fjármögnun hryðjuverka
- Lög nr. 64/2019 um frystingu fjármuna og skráningu aðila á lista yfir þvingunaraðgerðir í tengslum við fjármögnun hryðjuverka og útbreiðslu geryðingarvopna
- Lög nr. 94/2019, um endurskoðendur og endurskoðun
- EES viðmiðunarreglur EBA/GL/2014/12, varðandi öryggi netgreiðslna
- EES viðmiðunarreglur JC/GL/2016/01, um virka eignarhluti á fjármálamarkaði
- EES viðmiðunarreglur EBA/REC/2017/03, varðandi útvistun til þjónustuveitenda vegna skýjalausna
- EES viðmiðunarreglur EBA/GL/2017/05, varðandi áhættu vegna upplýsinga- og samskiptatækni
- EES viðmiðunarreglur JC/GL/2017/16, varðandi ráðstafanir sem greiðsluþjónustuveitendur ættu að grípa til vegna upplýsinga sem vantar eða ófullkominna upplýsinga
- EES viðmiðunarreglur JC/2017/37, um einfaldaða og aukna áreiðanleikakönnun og þætti sem lána- og fjármálastofnanir skulu líta til við mat á hættu á peningabætti og fjármögnun hryðjuverka í tengslum við einstaka viðskiptasambönd og einstök viðskipti
- Leiðbeinandi tilmæli nr. 1/2010, um efni reglna skv. 2. mgr. 54. gr. laga nr. 161/2002, um fjármálafyrirtæki
- Spurt og svarað/túlkanir á heimasíðu Fjármálaeftirlitsins
- Siðfræði og samfélagsábyrgð eftir Øyvind Kvalnes

Uppfært 5. maí 2020